

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

6. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII
// База даних «Законодавство України» / ВР України. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>

Толокольнікова Анжела Вікторівна
Курсант 3-го курсу ННІ № 2 НАВС
Науковий керівник: **Горбач-Кудря І.А.**,
викладач кафедри поліцейського права,
кандидат юридичних наук

**ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИТУАЦІЇ ЩОДО ГЕНДЕРНОЇ
РІВНОСТІ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ**

Рівність чоловіків і жінок є складною і багатовимірною концепцією, нормативно і політично спірною (дискусійною), що має різноманітні значення в світі і не визначеною послідовно в політичних документах [1, с.125].

Європейська Комісія визначає гендерну рівність як «результат відсутності дискримінації за ознакою статі людини в можливостях і розподілі ресурсів, благ або доступу до них», яке фокусується на наступних елементах:

- життєвий вибір і економічна незалежність;
- повна реалізація потенціалу жінок і використання в повній мірі їх навичок;
- кращий розподіл за гендерною ознакою на ринку праці, більш якісних робочих місць для жінок;
- просування справжніх можливостей для жінок і чоловіків, для того, щоб насолоджуватися балансом життя і роботи;
- людську гідність, право на життя і право на недоторканність особи [1, с. 125].

Гендерна нерівність сьогодні зберігається в більшості сфер нашого життя, адже вона гальмує розвиток суспільства, що знаходить своє підтвердження в наступних негативних наслідках: знижується продуктивність праці, сповільнюється економічне зростання, зменшується рівень і якість життя. Оскільки гендерні відносини вступають в тісний зв'язок із загальною соціально-економічною модернізацією суспільства та затвердженням нових технологій, то проблема нерівності чоловіків і жінок стоїть особливим, першочерговим питанням, якому необхідно приділяти велику увагу особи [1, с.126]. У Конституції України, як і в конституціях більшості держав світу, закріплені складові принципу рівності: рівність громадян перед законом, рівність незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними ознаками тощо, рівність жінки і чоловіка. [2, с. 8].

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

З початком війни в країні починають відбуватися певні зміни. Адже під час воєнного стану з'явилося більше питань про те, чи мобілізуватимуть військовозобов'язаних жінок, чи дозволять виїзд за кордон, які професії підлягають і будуть підлягати обліку у військкоматі.

Досягнення гендерної рівності в українському суспільстві під час воєнного стану потребує ще більшої розробки та впровадження цілеспрямованої політики, що має передбачати застосування гендерного підходу при складанні будь-яких державних програм, стратегій та проєктів, а також проведення інформаційної роботи з населенням з метою трансформації стійких суспільних стереотипів щодо гендерних ролей. Саме тому, незважаючи на складний період в Україні, група народних депутатів спочатку неодноразово піднімали питання про забезпечення рівних прав чоловіків та жінок під час проходження військової служби з метою запобігти дискримінації за ознакою статі у сфері безпеки й оборони. 29 червня 2022 р. цей законопроект зареєстровано в електронній системі Верховної Ради України. Проект закону пропонує нам встановити принципи рівності у Збройних силах України шляхом зрівняння прав військовослужбовців чоловіків та жінок. Також військовий облік жінок в Україні стане обов'язковим із 01 жовтня 2022 р. Відповідно до наказу Міністерства оборони №35 від 07 лютого 2022 р., який широко почали обговорювати ще у грудні 2021 р., обов'язковому військовому обліку підлягають громадянки України віком від 18 до 60 років, придатні за станом здоров'я до проходження військової служби та професії яких відповідають переліку споріднених військово-облікових спеціальностей. Єдиним дискусійним питанням залишається перебування на обліку військовозобов'язаних вагітних жінок та жінок, які мають малолітніх дітей, якщо їх спеціальність або професія відповідають переліку військово-облікових спеціальностей.

Однак в Україні до цього часу очевидними є переваги для чоловіків в обійманні керівних посад у державних структурах; власність і управління економікою так само залишаються в руках чоловіків; спостерігається певний консерватизм у гендерному світогляді чоловічого населення країни. [3, с. 174-181]. У контексті цього важливим є звернення до соціальних досліджень, проведених неурядовими аналітичними центрами, та думок експертів у цій сфері. О. Піщуліна з приводу активності органів державної влади у забезпеченні гендерної рівності в Україні зазначає, що нині існує дефіцит політичної волі української влади у здійсненні гендерних перетворень, зокрема, не вистачає розуміння стратегічних переваг гендерної політики, існують моменти декларативності певних норм вітчизняного законодавства [4]. До того ж у просуванні гендерної політики громадські організації роблять набагато більше, ніж державні органи. Тобто подальшим впровадженням у життя гендерної політики у цілому більше зацікавлена громадськість, ніж органи державної влади [5, с.34].

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СПАНУ

Позитивним є те, що гендерна рівність українським суспільством все більш глибоко усвідомлюється як цінність [5, с.34]. Не менш актуальним питанням сьогодення, особливо під час широкомасштабної збройної агресії проти України з боку Російської Федерації, є несення жінками служби в лавах Збройних сил України. У цьому контексті на дискримінації акцентує увагу О. Коваль. Експерт наголошує, що армія – це патріархальний інститут, де жінкам відводиться далеко не провідна роль: існують адміністративно-побутові обмеження, є певне порушення жіночих прав у військовій службі. Типовою є ситуація, коли жінка здатна виконувати обов'язки за певним фахом, але за фактом обіймати профільну посаду не може [6].

Демократія у сучасному розумінні передбачає одним із першочергових завдань досягнення гендерного балансу в усіх структурах органів публічної влади. Проблема участі жінок в політиці набуває все більшої актуальності в умовах, коли активно пропагуються зовнішні якості як головна цінність жінки. Водночас справжні інтереси значної кількості жінок перебувають в одній площині з інтересами більшості чоловіків. Пропорційна політична активність чоловіків і жінок може стати ключем до вирішення багатьох актуальних проблем сучасності. Ефективність вирішення цієї проблеми залежить у першу чергу від удосконалення засад державної політики [7, с. 45].

На нашу думку, становлення справжньої демократії в країні, в усіх її сферах може відбуватися тільки в такому суспільстві, де реальним є принцип рівної й рівноцінної громадянської гідності жінок і чоловіків, забезпечення рівних можливостей кожному із членів суспільства. І в цьому плані Україна обрала вірний напрям, поступово роблячи кроки до встановлення гендерної рівності між чоловіками та жінками.

Список використаних джерел:

1. Наумова М.А Світовий досвід оцінювання гендерної нерівності. *Економіка і організація управління*. 2017. №1 (25). С. 123-132.
2. Тема №3. Правове забезпечення гендерної рівності в Україні: лекція. *Дніпропетровський університет внутрішніх справ*: веб-сайт. URL: <https://er.dduvs.in.ua>
3. Мельник Т.М. Творення суспільства гендерної рівності: міжнародний досвід. Закони зарубіжних країн з гендерної рівності. Київ: Стилос; Гештальт Консалтинг Груп, 2010. 440 с.
4. Українське гендерне законодавство загалом відповідає європейському –соцдослідження. *Разумков-центр*: веб-сайт. URL: <https://razumkov.org.ua/novyny/ukrainske-henderne-zakonodavstvo-zahalom-vidpovidaie-ievropeiskomu-sotsdoslidzhennia>.
5. Державна гендерна політика України та країн-членів ЄС. *Міжнародна та національна безпека: теоретичні та прикладні аспекти*:

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (ДДУВС, 15.03.2019). Дніпро: ДДУВС, 2019. С. 34–25.

6. Експерт розповів про гендерну дискримінацію в лавах ЗСУ. *РБК-Україна*: веб-сайт. URL: <https://styler.rbc.ua/ukr/zhizn/ekspert-rasskazal-gendernoy-diskriminatsii-1476810039.html>

7. Грицай І. О. Механізм забезпечення принципу гендерної рівності: теорія та практика: монографія. Київ: «Хай-Тек Прес», 2018. 560 с

Кньовець Яна Олексіївна,
курсант 2-го курсу ННІ №1
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: **Братков С. І.**
доцент кафедри поліцейського права
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

**СИСТЕМА ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ЗАХОДІВ
ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ**

Інститут поліцейських заходів має надзвичайну важливість для працівників Національної поліції України. Це обумовлюється тим, що саме під час застосування поліцейських заходів найчастіше відбуваються негативні прояви, які обмежують права і свободи людини і громадянина, гарантовані ст.3 Конституції України [1].

Поліцейський захід – це дія або комплекс дій превентивного або примусового характеру, який обмежує певні права і свободи людини і застосовується поліцейськими відповідно до закону для забезпечення виконання покладених на поліцію повноважень [2].

Для того щоб конкретизувати це поняття, було досліджено ознаки, види та проблеми реалізації поліцейських заходів. Щодо основних вимог поліцейських заходів, то їм властиві: ефективність, законність, необхідність та пропорційність [4].

Виокремлюють два види: превентивні та примусові. Превентивні поліцейські заходи визначаються як «профілактичні», «запобіжні», «попереджувальні» [3]. До превентивних поліцейських заходів відносяться:

- 1) перевірка документів особи;
- 2) опитування особи;
- 3) поверхнева перевірка і огляд;
- 4) зупинення транспортного засобу;
- 5) вимога залишити місце і обмеження доступу до визначеної території;
- 6) обмеження пересування особи, транспортного засобу або фактичного володіння річчю;
- 7) проникнення до житла чи іншого володіння особи;